

ონის საკოლმეურნეო სახელმწიფო თეატრი

1892 წლის 9 თებერვალს საფუძველი ჩაეყარა ონის საკოლმეურნეო თეატრს, რომლის ინიციატორები იყვნენ ალ. და გ. გოცირიძეები, არჩილი, სპირიდონ და გიორგი ჯაფარიძეები. სცენისმოყვარეთა პირველი წარმოდგენა „თამარ ბატონიშვილი“ იყო, ხოლო მეორე განყოფილებაში ძველი რაჭული სიმღერები შესრულდა.

1897 წელს ონის სამაზრო სასწავლებლის შენობაში დაიდგა ვალერიან გუნიაშვილის პიესა „და-ძმა“. იმ პერიოდში წარმოდგენების დადგმას სისტემატიური ხასიათი არ ჰქონდა, არ იყვნენ საკმარისი სცენისმოყვარეები, განსაკუთრებით კი ჭირდა სცენაზე ქალის როლის შემსრულებელი

1906 წელს ონის ახალგოზრდობამ მუდმივი დასის ჩამოყალიბება გადაწყვიტა, რომელსაც სათავეში მიხეილ (მიშაგო) ჯაფარიძე ჩაუდგა. იგი არა მარტო დასის ხელმძღვანელი, არამედ კარგი მსახიობი და რეჟისორი იყო. მიშა ჯაფარიძის დასმა პირველ სპექტაკლად აკაკი წერეთლის „პატარა კახი“ წარმოადგინა. იმ პერიოდში სპექტაკლები სამაზრო სასამართლოს ყოფილ შენობაში იმართებოდა, თუმცა დარბაზი მაყურებელს ვერ იტევდა, ამიტომ დასის ხელმძღვანელობამ საგაზაფხულო თეატრის აშენების გადაწყვეტილება მიიღო. ამავე თეატრში ნახევრები იყო ალ. ყაზბეგის პიესა „არსენა“, აკაკი წერეთლის „პატარა კახი“ და ა.შ. გასვლითი წარმოდგენები გაიმართა დაბა ამბროლაურსა და უწერაში.

1922 წელს დრამატული წრის ხელმძღვანელად მიიწვიეს შ. ბოჭორიშვილი, თუმცა იგი მალევე დაავადდა და დასის ხელმძღვანელობა 1923 წლიდან ნიკო ბურდილაძემ ითავა.

1932 წლიდან 1939 წლამდე ონში მრავალი პიესა დაიდგა. მათ შორის რ. ერისთავის „სამშობლო“, შიუკაშვილის „სულელი“, ა. ცაგარელის „რაც გინახავს ვეღარ ნახავ“, შ. დადიანის „შენი ჭირიმი“ და ა.შ. სპექტაკლებს მხატვრულად უჩა ჯაფარიძე აფორმებდა.

1939 წლის მაისში ონში საკოლმეურნეო სახელმწიფო თეატრი ჩამოყალიბდა, სადაც რეჟისორად და სამხატვრო ხელმძღვანელად მიხეილ იარაღი დაინიშნა. რეჟისორს უბრალო სცენისმოყვარეების პროფესიონალ მსახიობებად ჩამოყალიბებისათვის მძიმე შრომა დასჭირდა. მისი რეჟისორობით თეატრში წარმატებით დაიდგა სპექტაკლები: ა. დიუმას „კლოდის ცოლი“, ა. ცაგარელის „ხანუმა“, გაბრიელ სუნდუკიანის „პეპო“, შალვა დადიანის „გუშინდელნი“ და სხვ.

1959 წლის 24 ოქტომბერს გიგა ჯაფარიძის ინიციატივით სახალხო თეატრი დაარსდა, რომელსაც სათავეში რევაზ ტომარაძე ჩაუდგა. მისი ხელმძღვანელობით თეატრში შემდეგი ახალი სპექტაკლები დაიდგა: „ირ. ჭავჭავაძის „კეთილი მეზობლები“, შ. დადიანის „გეგეჭკორი“, ი. რაზმაძისა და ნ. მახარაშვილის კომედია „საქმროების ძიებაში“ და სხვ.

სახალხოთეატრი ყოველწლიურად ზრდიდა ონის რეპერტუარის მოთხოვნებს. თეატრის გასტროლების ხვადასხვა ქალაქებსათვის მიწვეულებრივ მოვლენად იქცა. „ოიდიპოსსმეფე“ და „ნიკოლოზ ბარათაშვილი“ ქუთაისელ, ტყიბულელ, სამტრედიელ მაყურებელთა წინაშე 1963 წლის სეზონში წარსდა.

1922 წლიდან ონის თეატრის ხელმძღვანელად გელაისიანი დაინიშნა, რომელმაც მრავალი თანამედროვე სპექტაკლი დადგათეატრის სცენაზე. მათ შორის: ნ. დუმბაძის „საბრალდებულოდასკვნა“, ო. იოსელიანის „ადამიანი ბაღებზე“, „სანამ შურე მთაგადაბრუნდება“ და სხვ.

ონის თეატრი დღესაც დღისეულად აგრძელებს წინაპართა ტრადიციებს. დაჯილდოებულია დიპლომებითა და საპატიო სიგელებით.

ონის საკოლმეურნეო სახელმწიფო თეატრის ოქმები, სარეპერტუარო მაჩვენებელი, დადგენილებები, აქტები, მიმართვები, შეტყობინებები, განცხადებები, სიები, გეგმა, ცნობები, მოხსენებები თიბარათები

1. ონის საკოლმეურნეო სახელმწიფო თეატრის ოქმი, სპექტაკლის პრემიერის „კოლმეურნის ქორწინება“ განხილვასთან დაკავშირებით.
1939 წ. 12 ოქტომბერი. ნაბეჭდი. ხელით ჩასწორებული. ბეჭედდასმული.
ხელსაწერენ: კომისიის თავმჯდომარეა. მურღულია, მდივანი. ჩიკვილაძე, 2 გვ.
2. ონის საკოლმეურნეო სახელმწიფო თეატრის ოქმი, სპექტაკლის პრემიერის „ხანუმა“ განხილვასთან დაკავშირებით.
1939 წ. 9 დეკემბერი. ნაბეჭდი. ბეჭედდასმული. ხელსაწერენ:
კომისიის თავმჯდომარეა. ჟელიძე, მდივანი. ჩიკვილაძე. 1 გვ.
3. ონის საკოლმეურნეო სახელმწიფო თეატრის ოქმი, სპექტაკლის პრემიერის „მათიამბავი“ განხილვასთან დაკავშირებით.
1939 წ. 30 დეკემბერი. ნაბეჭდი. ბეჭედდასმული. ხელსაწერენ:
კომისიის თავმჯდომარეა ჩამაძე, მდივანი. ჩომახიძე, 1 გვ.
4. ონის საკოლმეურნეო სახელმწიფო თეატრის 1939-40 წწ. სეზონის სახალი დადგმების, აღდგენილი პიესების, დამდგმელი რეჟისორების, მხატვრებისა და კომპოზიტორების სარეპერტუარო მაჩვენებელი.
1939-40 წწ. ხელნაწერი. მელანი. ფანქარი. ხელსაწერენ: თეატრის დირექტორი. ბურდილაძე, სამხატვრო ხელმძღვანელი. იარალი, 1 გვ.
5. ონის საკოლმეურნეო სახელმწიფო თეატრის სახალი დადგმების, აღდგენილი პიესებისა და მსახიობთა გამოყენების სარეპერტუარო მაჩვენებელი.
1939-40 წწ. ხელნაწერი. მელანი. ფანქარი. ხელსაწერენ: თეატრის დირექტორი. ბურდილაძე, სამხატვრო ხელმძღვანელი. იარალი. 1 გვ.
6. ონის საკოლმეურნეო თეატრის ოქმი, სპექტაკლის პრემიერის „გუმინდელი“ განხილვასთან დაკავშირებით.
1940 წ. 14 თებერვალი. ხელნაწერი. მელანი. ბეჭედდასმული. ხელსაწერენ:
კომისიის თავმჯდომარეა. ჟელიძე, მდივანი მურღულია, 1 გვ.

7. ონისრაიონულიაღმასრულებელიკომიტეტისხდომისდადგენილებასაკოლმეურნეოთეატრისმუშაობისშესახებ.
1940 წ. 26 თებერვალი. ნაბეჭდი. ბეჭედდასმული.
ხელსაწერსსაქმისმწარმოებელიჯაფარიძე, დაზიანებული. 2 გვ.
8. ონისსაკოლმეურნეოთეატრისოქმი, სპექტაკლისპრემიერისა. დიუმას „კლოდისცოლი“ განხილვასთანდაკავშირებით.
1940 წ. 28 მარტი. ხელნაწერი. მელანი. ბეჭედდასმული. ხელსაწერენ: რაიკომისკულტპროპაგანდოფილებისგამგეალ. მურღულია, მდივანიმ.
შიმშილაშვილი, 1 გვ.
9. ონისსაკოლმეურნეოთეატრისოქმი, სპექტაკლისპრემიერის „პატარაკახი“ განხილვასთანდაკავშირებით.
1940 წ. 17 მაისი. ხელნაწერი. მელანი. ბეჭედდასმული. ხელსაწერენ: კომისიისთავმჯდომარე. ხარჭამაძე, მდივანიშ. ბერაძე, ბეჭედდასმული, დაზიანებული. 1 გვ.
10. ონისსაკოლმეურნეოთეატრისსამხატვროხელმძღვანელისმ.
იარალისწერილიხელოვნებისსაქმეთასამმართველოსწევრებისადმი,
თეატრისრეჟისორების, მსახიობების,
სამხატვროხელმძღვანელისადასხვანაშრომელთაუფლებამოსილებებისშესახებ.
1940 წ. 25 ნოემბერი. ავტოგრაფი. მელანი. 4 გვ.
11. ონისსაკოლმეურნეოთეატრისდირექციისთხოვნისმიმართვა 1940-41 წწსეზონისრეპერტუარისდამტკიცებასთანდაკავშირებით.
(ერთვისხელოვნებისსაქმეთასამმართველოსუფროსისმოადგილე.
კანდელაკისმიერგაცემულიმიმართვაონისთეატრისდირექტორისნ.
ბურდილაძისადმი, რეპერტუარისდამტკიცებასთანდაკავშირებით).
1940 წ. 1 სექტემბერი. ონი. ნაბეჭდი. ხელნაწერი. მელანი. შტამპიანიფურცელი.
ხელსაწერენ: ნ. ბურდილაძე, მ. იარალი. 1 გვ.
12. ონისსაკოლმეურნეოთეატრისდირექციისშეტყობინებახელოვნებისსაქმეთასამმართველოსთეატრისგანყოფილებისადმი, 1940-41 წწსეზონისპირველნახევარშიდაგეგმილიპიესებისშესახებ.
1940 წ. 16 სექტემბერი. ონი. ხელნაწერი. მელანი. ხელსაწერენ: თეატრისდირექტორინ. ბურდილაძე, სამხატვროხელმძღვანელიმ. იარალი, 1 გვ.
13. ონისსაკოლმეურნეოსახელმწიფოთეატრისდირექტორნ.
ბურდილაძისადასამხატვროხელმძღვანელმ.
იარალისმიმართვასაქართველოსსახკომსაზქოსთანარსებულხელოვნებისსაქმეთასამართველოსუფროსზ. გოგუასადმი,
ონისთეატრშიწარმომადგენელისგაგზავნასთანდაკავშირებით.
1940 წ. 12 ოქტომბერი. ონი. ხელნაწერი. მელანი. ხელსაწერენ: ნ. ბურდილაძე, მ. იარალი, 2 გვ.

14. ონისსაკოლმეურნეოთეატრისსამხატვროხელმძღვანელმ.
იარალისგანცხადებასაქართველოსსახკომსაბჭოსთანარსებულიხელოვნებისსაქმეთ
ასამმართველოსუფროსისბ. გოგუასადმი,
თეატრშიარსებულიმდიმესამუშაოპირობებისადასხვათეატრშიგადაყვანისთხოვნას
თანდაკავშირებით.
1940 წ. 1 დეკემბერი. ონი. ხელნაწერი. მელანი. ხელსაწერსმ. იარალი. 12 გვ.
15. მ. იარალისგანცხადებაბ. გოგუასადმი,
ონისთეატრშიშექმნილიმდიმესამუშაოპირობების,
რაიადმსკომისდადგენილებისგაცნობისადამასზედასკვნისგამოტანისშესახებ.
1940 წ. 1 დეკემბერი. ონი. ავტოგრაფი. მელანი. 2 გვ.
16. სახკომსაბჭოსთანარსებულიხელოვნებისსაქმეთასამმართველოსმიმართვაონისსაკ
ოლმეურნეოთეატრისსამხატვროხელმძღვანელმ. იარალისადმი,
მისიწერილისგამხილვასთანდაკავშირებით.
1940 წ. 19 დეკემბერი. ნაბეჭდი. ბლანკი. ბეჭედდასმული.
ხელსაწერსთეატრებისმთავარისამმართველოსშრომისადახელფასებისსექტორისუ
ფროსიოსკინი, ტიტულიანიფურცელი, რუსულენაზე. 1 გვ.
17. ონისსაკოლმეურნეოთეატრისსამტატოერთეულებისსია.
(ხელფასებისგანაკვეთები)
1940 წ. ნაბეჭდი. ხელსაწერს: პავლეკანდელაკი,
საბიუჯეტოგანყოფილებისუფროსიჩხიკვაძე, 2 გვ.
18. ონისსაკოლმეურნეოთეატრისდამატებითისაჭიროსამტატოერთეულებისგანაცხად
ი.
1940 წ. ნაბეჭდი. ხელსაწერსთეატრისდირექტორინ. ბურდილაძე, ბუღალტერია.
თითიაშვილი, 1 გვ.
19. ონისსაკოლმეურნეოსახელმწიფოთეატრისსპექტაკლების,
რეჟისორებისადაროლებისგანაწილებისჩამონათვალი.
1940-41 წწ. ხელნაწერი. მელანი. დაზიანებული. რვეული. 7 გვ.
20. ონისსაკოლმეურნეოთეატრისმთლიანისამტატოერთეულებისსია.
1941 წ. 1 იანვარი. ხელნაწერი. მელანი. ხელსაწერსთეატრისდირექტორინ.
ბურდილაძე, 1 გვ.
21. ონისთეატრისყოფილშენობაშიდარჩენილიქონებისნ.
ბურდილაძისათვისგადაცემისოქმი.
1941 წ. 25 ნოემბერი. ხელნაწერი. მელანი. 1 გვ.
22. ონისსაშუალოსკოლისშენობისეზომიმოთავსებულითეატრისდეკორაციებისნ.
ბურდილაძისათვისგადაცემისაქტი.
1941 წ. 5 დეკემბერი. ხელნაწერი. მელანი. 1 გვ.

23. ონისსახელმწიფოთეატრისმიერკოლმეურნეობებშიგასამართიგასვლითიწარმოდგენებისგეგმა (მარშრუტი).
1941 წ. ივნისი. ხელნაწერი. მელანი. ხელსაწერსთეატრისდირექტორინ.
ბურდილაძე. 1 გვ.
24. ალ.
მიქელაძისმოხსენებითიბარათისაქართველოსხელოვნებისსაქმეთასამმართველოს
უფროსისმოადგილეპ. მ. კანდელაკისადმი,
ონისსარაიონოთეატრისმდგომარეობისშესახებ.
1942 წ. 8 ოქტომბერი. ნაბეჭდი. ხელსაწერსალ. მიქელაძე, 1 გვ.
25. ონისსაკოლმეურნეოსახელმწიფოთეატრისოქმი,სპექტაკლისპრემიერისვ.
კარასაევის „შუქურა“ განხილვასთანდაკავშირებით.
უთარილო. ნაბეჭდი. ბეჭედდასმული. ხელსაწერენ: კომისიისთავმჯდომარემ.
შიშვილაშვილი, მდივანიბურდილაძე, 2 გვ.
26. ონისსაკოლმეურნეოსახელმწიფოთეატრისოქმი, სპექტაკლისპრემიერისმ.
ქოჩარიანის „ბრამუსიკოსი“ განხილვასთანდაკავშირებით.
უთარილო. ნაბეჭდი. ხელსაწერენ: კომისიისთავმჯდომარეა. მურლულია,
მდივანიმ. შიშვილაშვილი, 2 გვ.
27. ონისბავშვთაშემოქმედებითისარაიონოლიმპიადისდადგენილება.
უთარილო. ნაბეჭდი. ხელსაწერსჯაფარიძე, დაზიანებული, 1 გვ.
28. ინფორმაციაონისმოსწავლე-
ახალგაზრდობისსახლისსაყმაწვილოთეატრისადადრამატულიწრისშესახებ.
უთარილო. ხელნაწერი. მელანი. 1 გვ.
29. ონისსაკოლმეურნეოთეატრისდარბაზისგეგმა.
უთარილო. ხელნაწერი. მელანი. დაზიანებული, 1 გვ.
30. ონისსაკოლმეურნეოსახელმწიფოთეატრისისტორიულიცნობები.
უთარილო. ხელნაწერი. მელანი. ბეჭედდასმული. 4 გვ.
31. ონისთეატრის 1940-41 წწ.
სეზონისახალიდადგმებისადადგენილიპიესებისრეპერტუარი.
უთარილო. ნაბეჭდი. 1 გვ.
32. ონისთეატრისახალიდადგმებისადაშედგენილიპიესებისჩამონათვალი.
(1940 წლისთეატრალურისეზონისგახსნიდან 1941 წლის 1 იანვრამდე)
უთარილო. ხელნაწერი. მელანი.
ხელსაწერსთეატრისდირექტორიდასამხატვროხელმძღვანელინ. ბურდილაძე. 1
გვ.

ონისსაკოლმეურნეოსახელმწიფოთეატრისრეჟისორთაჩანაწერები

33. რეჟისორნ. ჩიკვილამისჩანაწერი,
ონისთეატრშიგამართულიწარმოდგენისპრემიერის „კლოდისცოლი“ შესახებ.
პირი: მ. იარალი, ფ. როსნაძე, ს. ბურდილაძე, ნ. დუშუაშვილი, ლ. ჩიკვილაძე,
ა. მარქარაშვილი.
1939 წ. 8 მარტი. ავტოგრაფი. მელანი. 2 გვ.
34. ტექნიკური რეჟისორისპ. კერესელიძისჩანაწერი,
ონისსაკოლმეურნეოთეატრისკოლექტივისპირველისაორგანიზაციოთათბირისშესახებ.
პირი: ვასოხარჯამაძე, ნ. ბურდილაძე, მ. იარალი, ნ. დუშუაშვილი.
1939 წ. 1 აგვისტო. ავტოგრაფი. მელანი. 4 გვ.
35. რეჟისორმ.
შიშილაშვილისჩანაწერი,ონისსაკოლმეურნეოთეატრისსეზონისგახსნისადმიმძღვნილისადამოსშესახებ.
პირი: ნ. ბურდილაძე, მურდულია, იარალი.
1939 წ. 6 ოქტომბერი. ავტოგრაფი. მელანი. 3 გვ.
36. რეჟისორნ. ჩიკვილამისჩანაწერი, სტალინის 60
წლისიუბილესადმიმძღვნილისპექტაკლის „მათიამბავი“ პრემიერისშესახებ.
პირი: მ. იარალი, ვ. როსნაძე, პ. ჯაფარიძე.
1939 წ. 31 დეკემბერი. ავტოგრაფი. მელანი. 3 გვ.

ონისსახალხოთეატრისისტორია

37. ონისსახალხოთეატრისისტორია
პირი: ალ. დაგ. გოცირიძეები, სპირიდონ, არჩილდაგიორგიჯაფარიძეები,
ერმილედაგიორგილოზჯანიძეები, მარიამი, მიხეილმრევლიშვილი,
სანდრომრევლიშვილი, ბაბუცა, ნინო, გუგულა, გრიგოლდვალა,
გრიგოლწერეთელი, მიხეილ (მიშაგო)ჯაფარიძე, ვლადიმერ (ლადო) ჯაფარიძე,
დიმიტრიჯანელიძე, უჩაჯაფარიძე, გერცელბაანოვი, გრიგოლჯაფარიძე,
დათაბერუჩაშვილი, ვლადიმერგრძელიძე, პასკოლანდია, ვიქტორელიავა,
სერგოგამყრელიძე, დათიკოჭიჭინაძე, ივანეგამყრელიძე,
ლუბადაკატოგოცირიძეები, ვარლამერისთავი, გრიგოლმესხი,
გუგულილოზჯანიძე, დიმიტრიარაყიშვილი, მალაქიაჯაფარიძე, ბ. იაშვილი, გ.
გრძელიძე, ქ. გელოვანი, ნ. ლოზჯანიძე, ი. ბახტაძე, ს. იაშვილი, ნ.
ბურდილაძე, კ. დაა. ჯაფარიძეები, გ. გოცირიძე, გ. ბერიშვილი, ა. მურუსიძე,
ლ. საგანელიძე, გ. იაშვილი, ვ. მესხი, შ. ბოჭორიშვილი, სერგოორჯონიკიძე,
ათარბეგოვი, მაიასნიკოვი, მიხეილიარალი, შალვაკერესელიძე, რევაზტომარაძე,
ტ. ხიდელელი, პ. კერესელიძე, ა. ციხისელი, მ. ბურდილაძე, გ. ტიხიბაშვილი,
ჯ. მურუსიძე, ნ. ჯაფარიძე, ნ. კალმახელიძე, გიგაჯაფარიძე, ბ. ჟღენტი,
მედეაჯაფარიძე, გელაისიანი, თ. გამყრელიძე, ი. ნოდარიშვილი,

უთარილო. ხელნაწერი. მელანი. 20 გვ.

პროგრამები

38. ონისსაკოლმეურნეოსახელმწიფოთეატრისსპექტაკლის, აკ. წერეთელის „პატარაკახი“ პროგრამა.
დადგმამ. იარალის
1939-40 წწ. სტამბური. ნაბეჭდი. 2 ც.
39. ონისსახალხოთეატრისსპექტაკლის, დ. კასრამის „ლეგენდარუსთაველზე“ პროგრამა.
1966 წ. ონი. სტამბური. ნაბეჭდი. 1 ც.
40. ონისსახალხოთეატრისსპექტაკლის „ლატაკიმილიონერი“ პროგრამა.
1967 წ. ონი. სტამბური. ნაბეჭდი. 1 ც.
41. ონისსახალხოთეატრისსპექტაკლის. მთვარამის „სახსოვარი“ პროგრამა.
1982 წ. ონი. სტამბური. ნაბეჭდი. 1 ც.
42. ონისსახალხოთეატრისსპექტაკლისუ. შექსპირის „მეფელირი“ პროგრამა.
1984 წ. ონი. სტამბური. ნაბეჭდი. დაზიანებული. 1 ც.
43. ონისსახალხოთეატრისსპექტაკლისგ. ბათიაშვილის „სოფლისგარდაცვალება“ პროგრამა.
1988 წ. ონი. სტამბური. ნაბეჭდი. 1 ც.
44. ონისსახალხოთეატრისსპექტაკლისგ. ბათიაშვილის „სოფლისგარდაცვალება“ პროგრამა.
1987 წ. ონი. სტამბური. ნაბეჭდი. რუსულენაზე. 1 ც.
45. ონისსახელმწიფოთეატრისსპექტაკლისწ. მიქავასადაგ. აბაშიძის „ბედნიერება“ პროგრამა.
უთარილო. ხელნაწერი. მელანი. 1 გვ.
46. ონისსახელმწიფოთეატრისსპექტაკლისა. დიუმას „კლოდისცოლი“ პროგრამა.
დადგმამ. იარალის
უთარილო. ხელნაწერი. მელანი. 1 გვ.
47. ონისსახელმწიფოთეატრისსპექტაკლისგ. ნახუცრიშვილის „კომბლე“ პროგრამა.
დადგმამ. იარალის
უთარილო. ხელნაწერი. მელანი. 2 გვ.

დეპეშა

48. გ. ბურდილაძისადამ.

იარალისდეპეშახელოვნებისსაქმეთასამმართველოსუფროსბ. გოგუასადმი,
ონისსახელმწიფოთეატრშიწარმომადგენლისგაგზავნასთანდაკავშირებით.
1940 წ. 12 ოქტომბერი. ნაბეჭდი. 1 ც.